

TRESTÁNÍ forem MNOHOSTI trestné činnosti *de lege lata*

V. Kratochvíl

Trestání *souběhu* TČ

-trest ÚHRNNÝ
-trest SOUHRNNÝ

Trestání *recidivy* TČ

-trest DALŠÍ
-trest SAMOSTATNÝ

Literatura:

Kratochvíl, V. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Obecná část. Praha: C. H. Beck, 2009

Zásady trestání **souběhu**

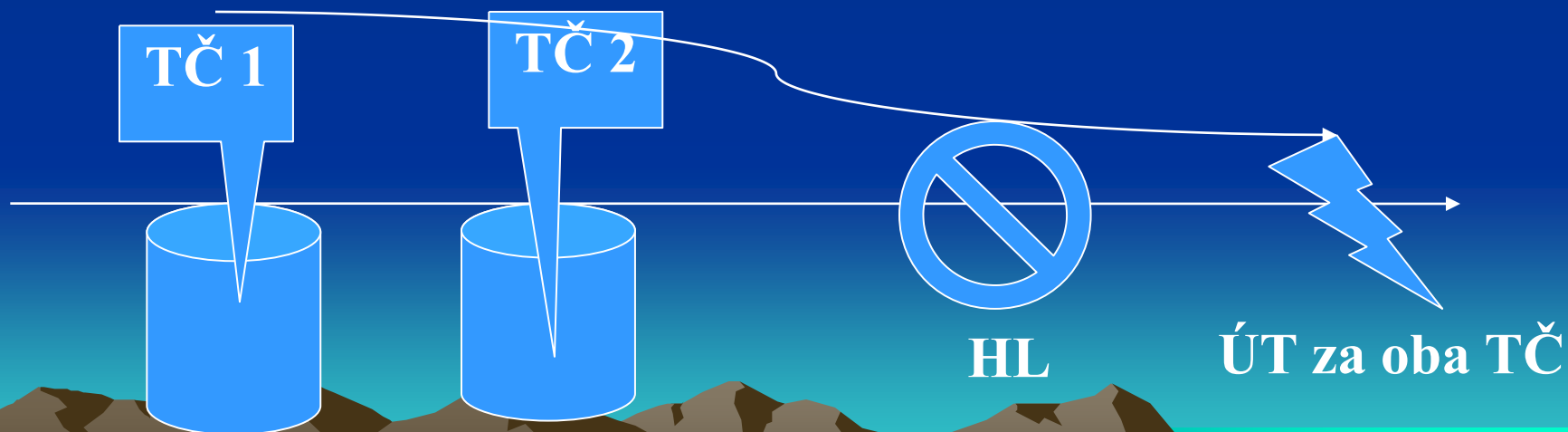
- zásada **kumulace** (T-y za sbíhající se TČ-y se *sčítají*)
 - *horizontální* (např. TOS a vedle něj ZČ)
 - *vertikální* (např. TOS za 20 TČ ve výměře 200 let /USA/)
 - *omezená* (max. hranicí)
 - *neomezená* ...
- zásada **absorpce** (T mírnější je *absorbován* T-em přísnějším)
 - absorpce *trestů jednotlivě vyměřených*
 - absorpce *trestních sazeb*
- zásada **asperace** (neboli *zostření*, T vyměřený (zpravidla) podle z. absorpční se dále *zostří*, např. se navýší o zákonem stanovený zlomek horní hranice nejpřísnější trestní sazby)

ÚHRNNÝ TREST, § 43 odst. 1 TrZ

souběh *jednočinný*

souběh *vícečinný*

SOUHRNNÝ TREST - § 43 odst. 2 TrZ

pouze souběh *vícečinný* (tzv. *retrospektivní* konkurence)

zrušen
výrok o
T za TČ1

a
uložen *ST*
za

TČ 1+2

- **ÚT + ST se de lege lata ukládá** za souběh **vícečinný** podle těchto zásad:
- **absorpce trestních sazeb** § 43/ věta 1. TrZ (obligatorní z., „uloží“, výchozí ...)
- **asperace** (fakultativní z., „může uložit“) **omezená podle § 43 odst. 1 a asperace podle § 42 písm. n), za podmínky § 39/4 věta 2. a contr. TrZ** (obligatorní z. zákazu dvojího přičítání z hlediska trestů)
- **horizontální kumulace druhů trestů** § 43/1 věta 2. TrZ (fakultativní z., „lze uložit“), **omezená § 53/1 věta 3. TrZ** (obligatorní z. neslučitelnosti druhů trestů)
- **pro souběh jednočinný neplatí asperace podle § 43/1 TrZ, přípustná je pouze podle § 42 písm. n) TrZ**
- **ÚT** předpokládá souběh **jednočinný i vícečinný a společné HL** o sbíhajících se TČ
- **ST** předpokládá souběh **pouze vícečinný a samostatná HL** o sbíhajících se TČ
- **ÚT + ST** mají povahu **jednotného trestu**, i když jde o T za více TČ ...

§ 43 TrZ (změny)

Úhrnný a souhrnný trest

(1) Odsuzuje-li soud pachatele za dva nebo více trestných činů, uloží mu úhrnný trest podle toho ustanovení, které se vztahuje na trestný čin z nich **nejpřísněji** trestný (**absorpce**); **jde-li o vícečinný souběh většího počtu trestných činů, může soud pachateli uložit trest odnětí svobody v rámci trestní sazby, jejíž horní hranice se zvyšuje o jednu třetinu (**asperace**)**; horní hranice trestní sazby odnětí svobody však **nesmí** ani po tomto zvýšení převyšovat dvacet let a při ukládání výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let nesmí převyšovat třicet let. **Vedle trestu (**kumulace**)** přípustného podle takového ustanovení lze v rámci úhrnného trestu uložit i jiný druh trestu, jestliže jeho uložení by bylo odůvodněno některým ze souzených trestných činů ...

(**beze změny**)

(2) Soud uloží souhrnný trest **podle zásad uvedených v odstavci 1**, když odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin. Spolu s uložením souhrnného trestu soud zruší výrok o trestu uloženém pachateli rozsudkem dřívějším, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu. **Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším.** V rámci souhrnného trestu musí soud vyslovit trest ztráty čestných titulů nebo vyznamenání, trest ztráty vojenské hodnosti, trest propadnutí majetku nebo trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, jestliže takový trest byl vysloven již rozsudkem dřívějším.

(**beze změny**)

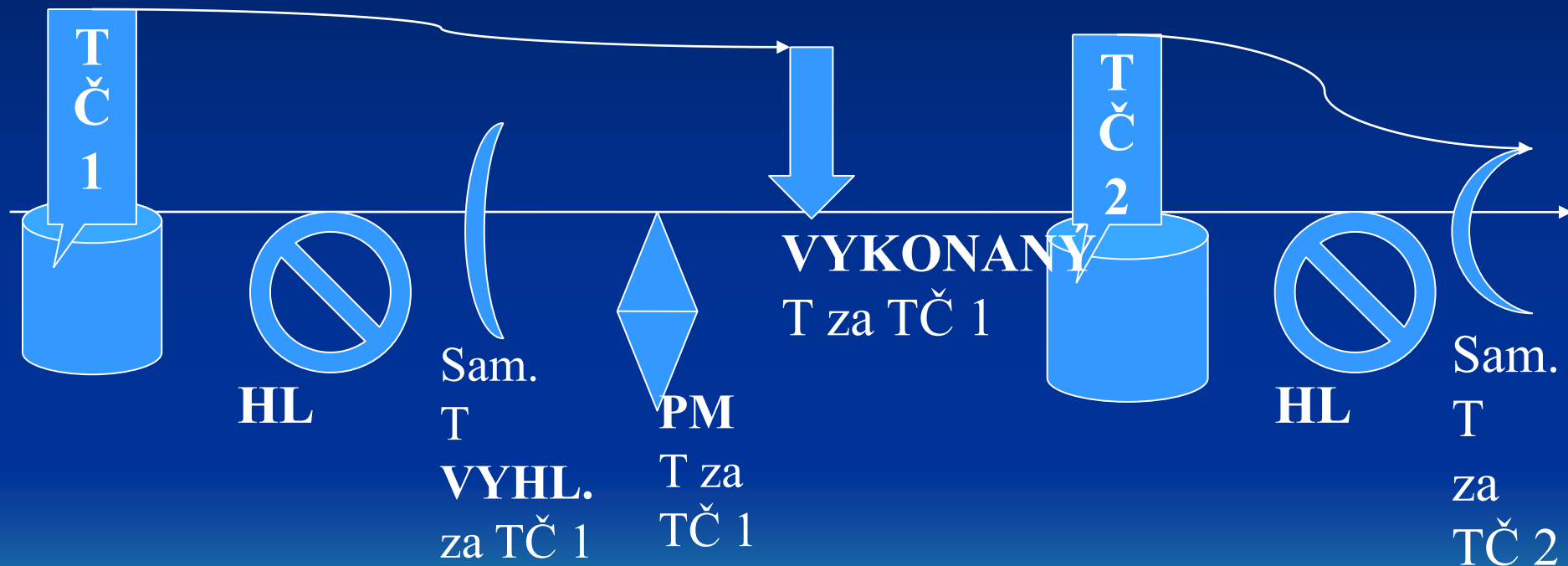
4) Ustanovení o souhrnném trestu se neužije, jestliže dřívější odsouzení je takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

...požadavek **právní jistoty** ohledně zákonné či rozhodnutím soudu založené fikce neodsouzení o jednom ze sbíhajících se TČ ...

Jinak řeší TrZ stejný problém u společného trestu za pokračování

TRESTÁNÍ *pravé* RECIDIVY (zpětnosti) TČ, § 42 písm. p) TrZ

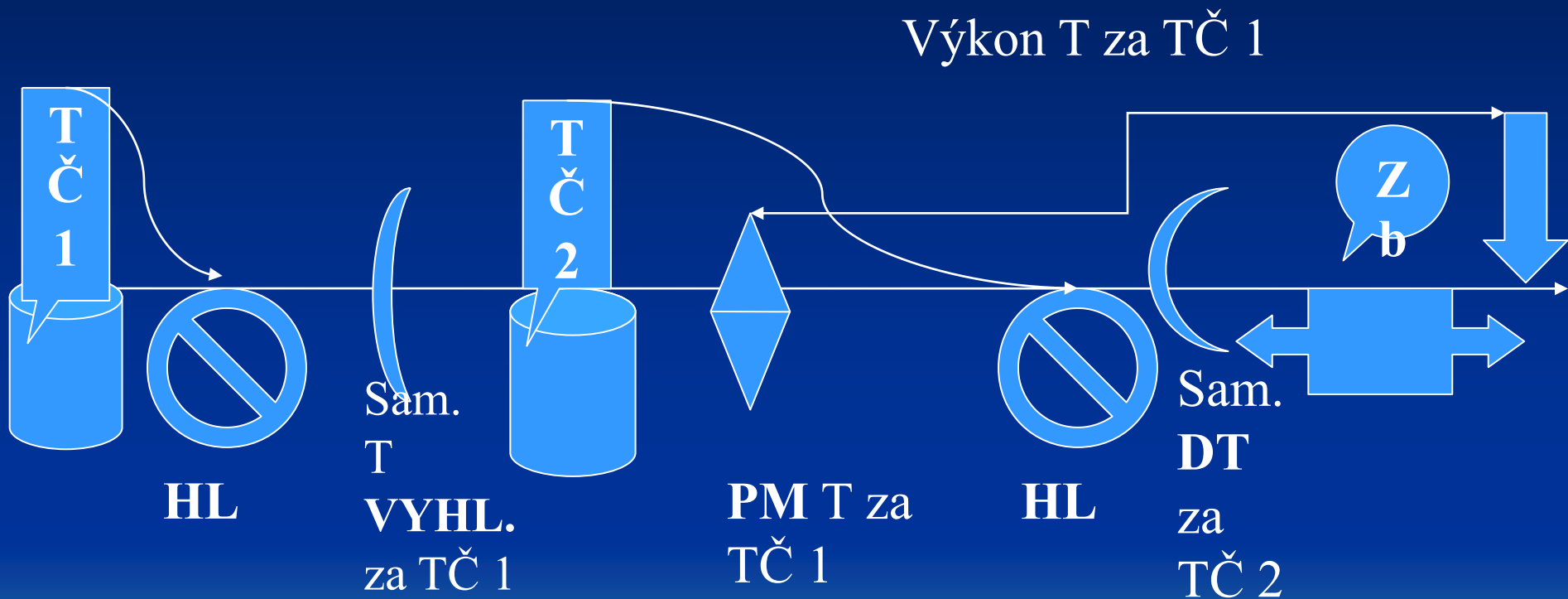

Trest za TČ 2 se ukládá podle zásady *vertikální kumulace téhož druhu trestu*, a to **neomezené**. Za TČ1 a TČ2 se ukládají *samostatné tresty*

TRESTÁNÍ **nepravé** RECIDIVY (zpětnosti *sui generis*) TČ,
§ 36 tr. zák. (tzv. **další trest** /DT/: TrZ jej z TPO důvodů **ZRUŠIL!**)

Důvodová zpráva k § 44 TrZ:

Osnova vypouští ustanovení o dalším trestu (§ 36 zák. č. 140/1961 Sb., „tr. zák.“) ...

Trest za TČ 2 se ukládá/-al podle zásady **vertikální kumulace téhož druhu** trestu, a to **omezené** maxim. zákonnou výměrou, kterou nesmí/-ěl překročit součet **zbytku (Zb)** nevykonaného T za TČ 1 a ukládaného DT za TČ 2.

Totéž platí/-lo i pro trestání recidivy **pravé**, splňovala-li parametry § 36 tr. zák.

TRESTÁNÍ „zvlášť nebezpečného recidivisty“, § 42 tr. zák.

Důvodová zpráva k § 59 TrZ o mimořádném zvýšení TOS: Trestní zákoník již neobsahuje pojem zvlášť nebezpečného recidivisty...

NICMÉNĚ platí § 59 TrZ:

Trest za ZZzlČ 2 se **může** uložit, a to podle zásady **zostřené vertikální kumulace** trestu OS (§ 59/1 TrZ), **omezené**, jde-li o výjimečný TOS nad 20 do 30 let (§ 59/2 TrZ).

§ 59 TrZ

Mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody

- (1) Pachateli, který znovu spáchal zvlášť závažný zločin (§ 14 odst. 3), ač již byl pro takový nebo jiný zvlášť závažný zločin potrestán, **může** soud uložit trest odnětí svobody v rámci trestní sazby, jejíž horní hranice se zvyšuje o jednu třetinu (zostření), jestliže závažnost zvlášť závažného zločinu je vzhledem k takové recidivě a ostatním okolnostem případu vysoká nebo možnost nápravy pachatele je ztížena.
- (2) Horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody **může** po zvýšení podle odstavce 1 převyšovat dvacet let. Při ukládání výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let **nesmí** horní hranice převyšovat třicet let.

TRESTÁNÍ „pachatele TČ spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny“ § 107 – 108 TrZ

DZ: Osnova upravuje pojem pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 107) i ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 108). Přitom navazuje na vymezení pojmu organizovaná zločinecká skupina v ustanovení § 129 zařazeného v části první.

Vzhledem k tomu, že stávající právní úprava se v praxi **osvědčila**, vychází osnova ze **stejných zásad** jako platný trestní zákon (§ 43 – 44 tr. zák.).

Při ukládání trestu již za první úmyslný TČ spáchaný **ve prospěch organizované zločinecké skupiny** (§ 107 TrZ) platí režim § 108 TrZ opírající se o obligatorní z. **zostření trestu OS (§ 108/1 TrZ), omezeného**, jde-li o výjimečný TOS nad 20 do 30 let (**§ 108/2 TrZ**).

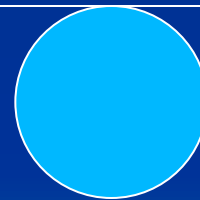
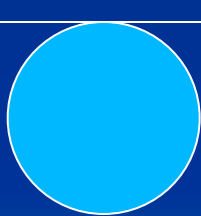
Jsou-li zároveň splněny podmínky § 108 a § 58 TrZ (mimořádné snížení TOS), režim § 108 TrZ se **neuplatní**; např. pro § 58/4 TrZ a § 178a TrŘ

Jde-li v tomto případě (§ 107 TrZ) **zároveň** o recidivu podle § 59 TrZ, oba režimy trestání (§ 108 + § 59 TrZ) se **kombinují** tak, že přednost má § 108 jako **přísnější**.

ZZI 1- § 107

potrestání za ZZI 1

ZZI 2 - § 107 (§ 108) a § 59

§ 107 TrZ

Pachatel trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny

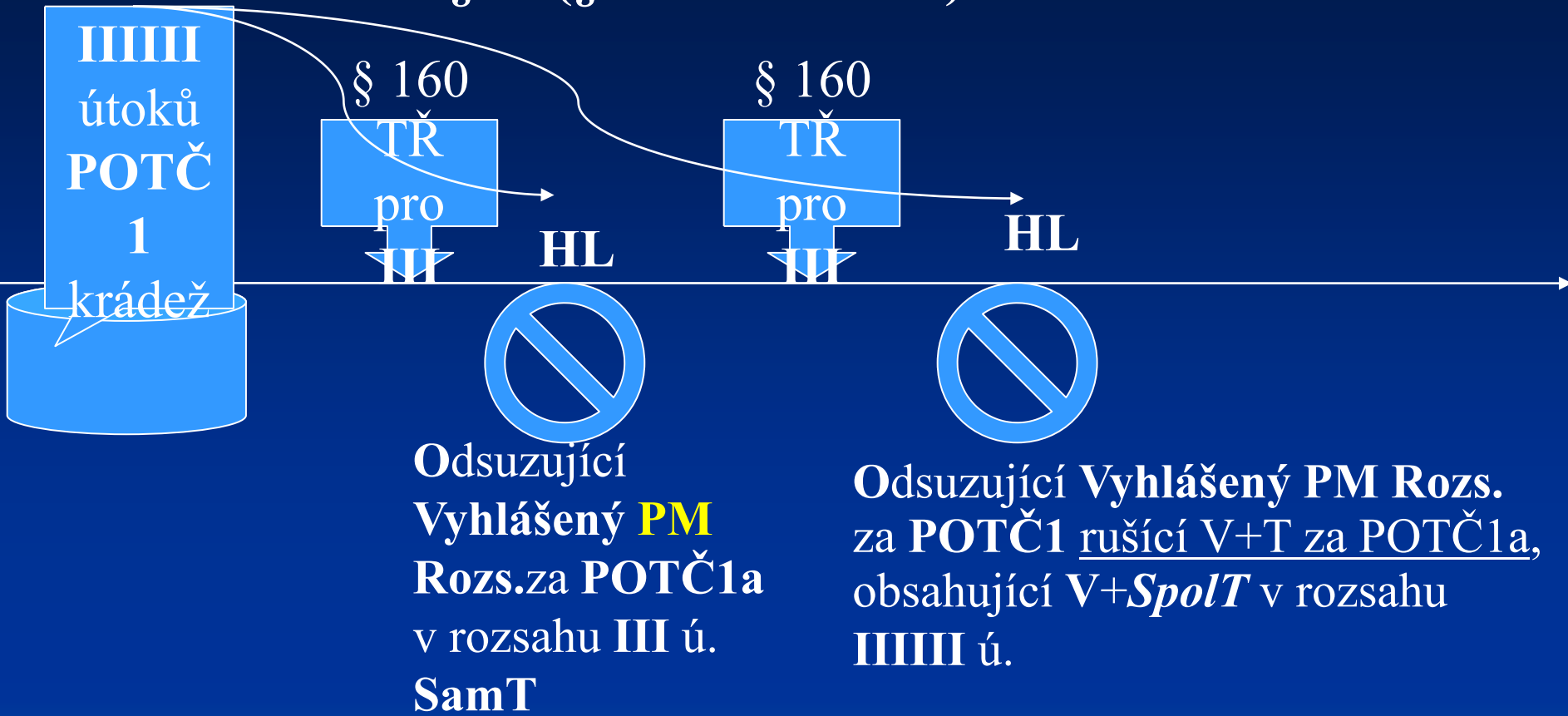
- (1) Pachatelem trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 129) je ten, kdo spáchal **úmyslný trestný čin** jako **člen** organizované zločinecké skupiny, nebo ten, kdo takový čin spáchal **vědomě se členem** organizované zločinecké skupiny anebo **v úmyslu** organizované zločinecké skupině **napomáhat**.

§ 108 TrZ

Ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny

- (1) Horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené v trestním zákoně se u pachatele trestného činu spáchaného **ve prospěch organizované zločinecké skupiny** zvyšuje o jednu třetinu (zostření). Takovému pachateli soud **uloží** trest odnětí svobody v horní polovině takto stanovené trestní sazby odnětí svobody, nejsou-li zároveň splněny podmínky pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58.
- (2) Horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody **může** po zvýšení podle odstavce 1 převyšovat dvacet let. Při ukládání výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let **nesmí** horní hranice převyšovat třicet let.

Ukládání **společného trestu** za („čisté“) *pokračování* v trestném činu, § 45 (§ 116-“ČPOTČ“) TrZ

Trestní stíhání **pokračování** v TČ (dílčí útok = jediný skutek de iure - TPH), tzv. „*na pokračování*“. Umožňují to ust. § 11 odst. 2 (§ 11/1, f, g, h, /4), § 12 odst. 12 TŘ, definující dílčí útok pokračování v TČ jako jediný skutek de iure - TPP.

SpolT je nutno **ODLIŠOVAT** od ÚT a ST, neboť SpolTem se trestá z hlediska TPH jediný TČ, tj. „ČPOTČ“, nikoliv více (tj. mnohost) TČ téhož pachatele jako u souběhu.

NOVUM (Rt č. 11/2008)

§ 45 TrZ

Ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu

...

(3) Ustanovení o společném trestu za pokračování v trestném činu se užije i tehdy, je-li dřívější odsouzení takové povahy, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.